

Cuprins

<i>Argument</i>	9
Comunerile/Compozițiile/Textele școlare	13
Exercițiul de compoziție	13
Ce înseamnă „a compune” ?	14
Elementele unei compuneri	15
Calitățile exprimării într-o compunere	15
Pași în redactarea unei compuneri	16
Compuneri vizând scrierea despre textul literar	
Rezumatul	25
Pași în realizarea rezumatului	25
Planul simplu de idei	27
Planul dezvoltat de idei	28
Realizarea rezumatului	28
<i>Sărăcuțul</i> de Emil Gârleanu	28
Compunerea de argumentare	31
Argumentarea/Motivarea apartenenței unei opere la un gen literar	33
Exerciții	38
Răspunsuri	41
Genul liric	42
<i>Peste vărfuri...</i> de Mihai Eminescu – operă literară aparținând genului liric	42
Genul epic	47
<i>Sobieski și românii</i> de Costache Negruzzi – operă literară aparținând genului epic	47
<i>Cele dintâi lecturi</i> de Mircea Eliade – fragment aparținând genului epic	50
Genul dramatic	52
<i>O scrisoare pierdută</i> de I.L. Caragiale – operă literară aparținând genului dramatic	52
Argumentarea/Motivarea speciei unei opere literare	57
Exerciții	59
Răspunsuri	62
Specii populare	64
Specii lirice	64
Doina	64
<i>Mâi bădiță, floare dulce</i> – doină populară de dragoste	65
<i>Frunză verde măghiran</i> – doină populară de haiducie	70
Specii epice în versuri	75

Balada	75
<i>Toma Alimoș</i> – baladă populară	76
<i>Miorița</i> – baladă populară atipică	80
Specii epice în proză	85
Basmul	85
<i>Prâslea cel voinic și merele de aur</i> – basm	85
<i>Greuceanu</i> – basm	89
Legenda	93
<i>Dragoș Vodă</i> – legendă	93
Specii culte	95
Specii lirice culte	95
Pastelul	95
<i>Iarna de Vasile Alecsandri</i> – pastel	96
Imnul	100
<i>Deșteaptă-te, române!</i> de Andrei Mureșanu – imn	100
Oda	102
<i>Patria română</i> de George Coșbuc – odă	102
Specii epice culte în versuri	104
Balada cultă	104
<i>Pașa Hassan</i> de George Coșbuc – baladă cultă	104
Fabula	108
<i>Cănele și cățelul</i> de Grigore Alexandrescu – fabulă	108
Specii epice culte în proză	111
Schița	111
<i>Vizită...</i> de I.L. Caragiale – schiță	111
<i>D-I Goe...</i> de I.L. Caragiale – schiță	113
Nuvela	115
<i>Alexandru Lăpușneanu</i> de Costache Negruzzi – nuvelă	115
<i>Dincolo de nisipuri</i> de Fănuș Neagu – nuvelă	118
Romanul	120
<i>Baltagul</i> de Mihail Sadoveanu – roman	121
Specii dramatice culte	127
Comedia	127
<i>O scrisoare pierdută</i> de I.L. Caragiale – comedie	127
Caracterizarea unui personaj literar	132
Personajul literar	132
Clasificarea personajelor, tipologii	132
Perspectiva narativă	133
Exerciții	135
Răspunsuri	137
Personajul speciilor epice în versuri	140
Personajul de baladă	140
Toma Alimoș	140
Pintea – protagonistul baladei populare <i>Pintea Viteazul</i>	146
Oștirea română	151
Mihai Viteazul	154
Hassan – personaj de baladă	158

Personajul speciilor epice în proză	161
Personajul de basm	161
Prâslea cel voinic	161
Greuceanu	166
Personajul de schiță	169
D-I Goe	169
Ionel Popescu	174
Personajul operei epice	177
Plăieșii	177
Personajul de nuvelă	181
Alexandru Lăpușneanu	181
Personajul colectiv al nuvelei <i>Alexandru Lăpușneanu</i> de Costache Negruzzi	183
Popa Tanda	185
Șusteru	189
Umanitatea nuvelei <i>Dincolo de nisipuri</i> de Fănuș Neagu	192
Personajul de roman	194
Vitoria Lipan	194
Personajul speciilor dramatice	203
Personajul de comedie	203
Zoe Trahanache	203
Ștefan Tîpătescu	205
Zaharia Trahanache	207
Cetățeanul turmentat	209
Ghiță Pristanda	211
Tache Farfuridi	212
Nae Cațavencu	213
Paralela	215
Opera lirică, opera epică, opera dramatică	215
Exerciții	217
Răspunsuri	218
Interpretarea textelor literare care conțin descrieri	221
Descrierea în proză	224
<i>Ardealul</i> de Nicolae Bălcescu	224
<i>Amintiri din copilărie</i> de Ion Creangă – descrierea Humuleștiului în capitolul al IV-lea	229
<i>În Pădurea Petrișorului</i> de Mihail Sadoveanu	234
Descrierea în versuri	238
Pastelul	238
<i>Sfârșit de toamnă</i> de Vasile Alecsandri – pastel	238
Exerciții	241
Răspunsuri	246
Portretul unei ființe dragi	251
Imaginea mamei în <i>Amintiri din copilărie</i> de Ion Creangă	251
Imaginea dascălului în lectura <i>Domnu' Trandafir</i> de Mihail Sadoveanu	253
Autoportretul	255
<i>La oglindă</i> de George Coșbuc	256
Exerciții	257
Răspunsuri	259

Relevarea semnificațiilor/sugestiilor unei figuri de stil/ale unui procedeu de expresivitate artistică	261
Textul literar/Opera literară	261
Exerciții	265
Răspunsuri	266
Exprimarea unei păreri/opinii/a unui punct de vedere propriu despre un text literar	268
<i>Bondarul leneș</i> de Elena Farago	268
<i>Balada unui greier mic</i> de George Topârceanu	271
<i>Zdreanță</i> de Tudor Arghezi	273
Exerciții	275
Răspunsuri	277
Exprimarea opiniei despre mesajul/semnificațiile unui text literar	280
<i>Întrebare și răspuns</i> de Lucian Blaga	284
<i>Spre ideal</i> de Șt.O. Iosif	285
Semnificația titlului unui text literar/al unei opere literare	288
Compunerea de tip eseu	290
Eseul	290
Eseul structurat	290
Eseul nestructurat	291
Compunerea despre trăirile eului liric	292
<i>Decembrie</i> de George Bacovia	292
<i>Odă</i> de Mihai Eminescu	293
Compunerea liberă/imaginativă	
Compunerea descriptivă	297
Compunerea narativă	300
Dialogul	302
Redactarea unor texte funcționale	
Cererea	307
Invitația	308
Redactarea unor texte reflexive	
Scrisoarea	311
Relatarea unor întâmplări și evenimente personale	312
Argumentarea/Exprimarea opiniei despre fapte/ persoane/teme de interes pentru elevi	316
<i>Bibliografie</i>	319

ELENA SANDU, profesor titular de limba și literatura română la Școala nr. 193, București, sector VI, la catedra de Limba română, aria curriculară Limbă și comunicare, a îndeplinit funcția de șef de catedră și de arie curriculară. A făcut parte din Comisiile Centrale de organizare a olimpiadelor, rezolvarea contestațiilor și de pregătire a elevilor din loturile olimpice pentru fazele pe sector, municipiu, țară. Articole și cărți publicate: „Ioan Nenițescu, Țara mea”, în *Limba și literatura română*, nr. 1 (ianuarie-martie), an XII, 1983; „O abordare sociolingvistică a desemnării personajelor în romanul social cu aplicație la romanul *Ion* de Liviu Rebreanu”, în *Limba Română*, nr. 1 (ianuarie-februarie), an XXXVI, 1987; *Limba română. Teorie, dificultăți, exerciții, teste-grilă. Subiecte pregătitoare pentru examene și concursuri*, Icar, 2002 (în colaborare cu Maria Arnăutu); *Limba română. Concepte, aplicații, teste pentru gimnaziu și examenul de capacitate*, Polirom, 2002; *Literatură și gramatică română pentru gimnaziu și examenul de capacitate*, Polirom, 2002, avizată de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului pentru a fi folosită în școli ca material auxiliar; *Compunerile școlare*, Polirom, 2004, 2008, 2009, 2011; *Textul literar în versuri. Compuneri și teste*, Polirom, 2008; *Limba română. Ghid pentru tezele semestriale*, Polirom, 2008. În anul 2007, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului i-a acordat distincția Diploma de Excelență.

© 2004, 2008, 2009, 2011, 2012 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto copertă: © Vladimir Voronin/Dreamstime.com

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

SANDU, ELENA

Compunerile școlare / Elena Sandu. – Ed. a 4-a rev. – Iași: Polirom, 2012
Bibliogr.

ISBN: 978-973-46-2735-6

808.1:811.135.1(075.33)

372.464

Printed in ROMANIA

Elena Sandu

COMPUNERILE ȘCOLARE

Ediția a IV-a revăzută și adăugită

**POLIROM
2012**

Varianta I

Compunere axată pe următoarele trăsături : frumusețea fizică, vitejia ieșită din comun, relația cu natura, condiția dramatică a însinguratului.

Toma este protagonistul baladei populare *Toma Alimoș*, căreia îi dă titlul.

Este un personaj pozitiv, individual, complex, cu posibil model real, simbolic. Toma Alimoș este, așa cum aflăm din baladă, haiduc. Haiducul era un răzvrătit contra asupririi, părăsindu-și casa și trăind în păduri, jefuindu-i pe bogați și ajutându-i pe săraci. Dacă luăm în considerare afirmația lui George Călinescu în legătură cu valoarea baladei *Toma Alimoș* de indice de departajare a domeniilor dintre haiduci, atunci Toma trebuie să fi acționat în Țeara-de-Jos. Toponimul desemnând spațiul epic ficțional este real :

„Haiduc din Țeara-de-Jos,
Nalt la stat
Mare la sfat
Și viteaz cum n-a mai stat”.

Frumusețea fizică este relevată prin sugestive procedee de expresivitate : inversiunea („nalt la stat”), antepunerea epitetului „nalt”, plasarea lui pe primul loc în vers, procedeu artistic de natură sintactică, dar și printr-un procedeu fonetic – afereza vocalei inițiale „î” a adjectivului „nalt”, cu valoare expresivă de superlativ absolut. Tot o construcție superlativă, de sorginte populară, este expresia „viteaz cum n-a mai stat”. Cele două superlative transfigurează sugestia înzestrării personajului cu trăsături ieșite din comun. Prin aceasta personajul de baladă se diferențiază de personajele altor specii literare, apropiindu-se de personajul de basm. Modalitatea de caracterizare este directă, realizată de către naratorul în versuri.

Detaliile despre mediul eroului constituie o modalitate indirectă de caracterizare a personajului.

Poposind „În mijlocul câmpului/La Puțul Porumbului”, eroul se află într-un spațiu străin lui.

Solitar, însingurat, el resimte nevoia unei comuniuni, dorind să închine naturii :

„-Închină-oi codrilor,
Ulmilor și fagilor,
Brazilor, paltinilor,
Că-mi sunt mie frățiori,
De poteri ascunzători”.

Dorința de comuniune a eroului relevă tragismul existenței lui de însingurat, petrecându-și zilele departe de ai săi. Sentimentul însingurării este potențat de dorința comuniunii cu natura. Metafora „frățiori” și sintagma epitetivă „de poteri ascunzători” transfigurează artistic relația eroului cu natura. Integrat în natură, parte a ei, codrul o reprezintă. De veacuri, românul și-a contopit existența cu natura. Relația eroului cu natura nu este însă una obișnuită. Ne-o sugerează diminutivul afectiv „frățiori”, metafora conferind codrilor calitățile umanului.

„-D-oi muri m-or tot umbri,
Cu freamătul m-or jeli”

continuă balada, relevând alte noi sugestii prin intermediul verbului personificator „jeli” și al adverbului intensiv, repetitiv „tot” : ideea poetică evidențiată este a contopirii mioritice cu plaiurile umanizate – într-o simbioză osmotică, de veacuri, cu natura, omul a împrumutat de la ea rezistență, trăinicie, iar natura s-a umanizat prin grai și sensibilitate.

Un argument peremptoriu în favoarea ideii armoniei om-natură îl constituie versurile :

„Și cum sta
De închina,
Codrul se cutremura,
Ulmi și fagi
Se cletina,
Fruntea de i-o răcorea,
Mâna de i-o săruta”.

Metaforele personificatoare „se cutremura”, „se cletina”, „săruta” transfigurează cu o artă impresionantă relația eroului cu natura. Armonia cu murgul, relație aproape umană, se integrează în aceeași comuniune. Afirmatia este confirmată de refuzul lui Toma de a-i da lui Manea „murgul vamă”. Mesajul adresat murgului este dramatic, cutremurător :

„-Murgule, murguțul meu,
Datu-mi-te-a taică-tău,
Ca să-mi fii de ajutor
La nevoie și la zor,
Să te-ntreci cu șoimii-n zbor,
Pân-o fi ca să nu mor.
Tinerel că m-ai slujit,
Dar și-acum îmbătrânit,
Să te-ncerci la bătrânețe
Cât puteai la tinerețe.
Azi te jur pe Dumnezeu
Să mă porți ca gândul meu
Și s-ajungi p-âl câine rău”.

Modalitatea de caracterizare este indirectă, prin limbaj.

Singur, izolat de ai săi, eroul își face testamentul, pe care îl încredințează murgului. Condiția dramatică a însinguratului transpare din versurile :

„-Sapă-mi groapa din picior
Și-mi așterne fânișor,
Iar la cap și la picioare
Pune-mi, pune-mi câte-o floare:
La cap, floare de bujor,
Să mi-o ia mândra cu dor,
La picioare,
Busuioc,
Să mă plângă mai cu foc”.

Armonia perfectă dintre sufletul eroului și elementele naturii este relevată și de simbolul imaginilor elementelor din regnul vegetal.

Testamentul eroului, încredințat calului, relevă noi trăsături. Condiția dramatică a însinguratului, dorința de perpetuare a haiduciei transpar din versurile :

„Apoi, măre să te duci
 Drumu-n codri să apuci
 Pân la paltinii trăsniți,
 Unde-s frații poposiți.
 Nimeni frâul să nu-ți puie,
 Nici pe tine să se suie,
 Făr de-un tânăr sprâncenat
 Și cu semne de vărsat,
 Cu păr lung și gălbior,
 Care-mi este frățior,
 Frățior de vitejie,
 Tovarăș de haiducie.
 Numai el frâul să-ți puie
 Și pe tine să se suie ;
 Tu să-l porți și pe el bine
 Cum m-ai purtat și pe mine”.

Ideea perpetuării haiduciei înalță eroul pe un pedestal, proiectându-l într-un timp epic ulterior timpului epic ficțional: prețuește misiunea sa, e conștient de necesitatea perpetuării idealurilor de dreptate, libertate socială, al căror mesager este. Gândurile, frământările, limbajul caracterizează indirect eroul.

Erou fabulos, apropiat de eroul de basm prin faptul că vorbește cu murgul, e înfrățit cu natura perpetuu, etern, și după moarte, dorind să fie îngropat în mijlocul ei, Toma Alimoș se distinge de personajele altor specii literare prin ridicarea gestului său la rang de valoare etică, justițiară, prin proiectarea idealului său în viitor. Evoluția eroului pe fundalul unei structuri epice în versuri, cu o temă etică – pedepsirea încălcării codului eroic –, motivele literare specifice poeziei populare preluate de literatura cultă – comuniunea om-natură, testamentul –, din care nu lipsesc fabulosul, epopeicul, ne îndreptătesc să susținem afirmația că Toma Alimoș este un personaj de baladă.

Varianta a II-a

Urmează aceiași pași ca în compunerea anterioară. Axează-te pe următoarele trăsături: haiduc, solitar, dorința de comuniune, spiritul justițiar, apărător al Binelui; relevă semnificația dimensiunilor etice ale actului său justițiar.

Protagonistul baladei populare *Toma Alimoș* este însuși eroul care dă numele creației.

Personaj pozitiv, individual, complex, cu posibil model real, Toma Alimoș este simbolic.

Imaginea artistică a personajului se conturează pe fundalul unei acțiuni desfășurate într-un spațiu epic fictiv, desemnat printr-un toponim real: Țeara-de-Jos.

Personajul ocupă în operă un loc central. Autorul anonim alcătuiește un portret fizic succint. Portretul moral este cel căruia i se dă o atenție deosebită, trăsăturile lui ocupând o mare parte din textul epic.

Eroul este haiduc. Haiducul era un răzvrătit contra asupririi care-și părăsea casa și trăia în păduri, jefuindu-i pe bogați și ajutându-i pe săraci. Dacă luăm în considerare afirmația lui George Călinescu în legătură cu valoarea creației de indice de departajare a

domeniilor dintre haiduci, atunci Toma trebuie să fi acționat în Țeara-de-Jos, regiune al cărei toponim geografic este real, păstrat în spațiul epic ficțional :

„Haiduc din Țeara-de-Jos”.

Imaginea artistică a lui Toma este o imagine dinamică, în mișcare, urmărită în stop-cadre ale filmului acțiunii epice. Solitar, însingurat, eroul ne impresionează prin condiția tragică a existenței sale, prin încercarea de a depăși această condiție, prin dorința dramatică de comuniune cu armele inanimate, cu natura și, gest cu totul excepțional, cu adversarul său :

„Ce-ai văzut
Om mai vedea,
Ce-am făcut
Om judeca ;
Pân-atuncea, măi fârtate,
Dă-ți mânia la o parte
Și bea ici pe jumătate
Ca să ne facem dreptate”.

Modalitatea de caracterizare este indirectă – prin gânduri, prin limbaj.

Învinuirile lui Manea impresionează cititorul. Gesturile sale îl plasează în categoria subumanului : se preface că ia plosca cu stânga, îl înjunghie cu dreapta, îl rănește pe Toma și fuge „vitejește”. Calitățile celor două personaje sunt relevate prin opoziție.

Întruchipând eroul justițiar, încearcă zadarnic să-l facă pe Manea să răspundă pentru faptele sale, să-i dea o șansă să se îndrepte :

„Nu fugi, că n-am dat vamă.
Nu fugi, c-o să-mi dai seamă !”.

Din nou, modalitatea de caracterizare este indirectă, prin limbaj, gânduri.

Cu un gest care îl apropie de eroii de basm, găsește puterea de a-și împlini misiunea de apărător al *Binelui*, de restaurator al ordinii instituite de codul etic eroic :

„Vreme multă nu pierdea,
Mașele că-și aduna,
Cu brâul lat se-ncingea,
Mijloceful că-și strângea
Și pe murg încălica.
– Azi te jur pe Dumnezeu
Să mă porți ca gândul meu
Și s-ajungi p-âl câine rău,
Că mi-a răpus zilele,
Zilele ca câinele
Pentru tine, murgule”.

Eroul se apropie de personajele basmelor, înzestrate cu puteri ieșite din comun.

Pedepsirea lui Manea nu are semnificația răzbunării. Prin moartea acestuia, ceea ce înfăptuiește Toma capătă dimensiuni etice : el pedepsește exemplar încălcarea codului etic eroic, restabilește echilibrul zdruncinat prin rănirea sa mortală. Modalitatea de caracterizare este indirectă, prin fapte, precum și prin limbajul particular.

Dimensiunea etică a actului eroic, tenta fabuloasă a reacției personajului în situația dramatică în care este rănit de moarte, nimbul epopeic, legendar, motivele literare – comuniunea cu natura, testamentul – fac din erou protagonistul unei balade de excepție.

Pintea – protagonistul baladei populare Pintea Viteazul

Pasul I: tipologia eroului. Personaj pozitiv, individual, dinamic, atestat istoric.

Pasul al II-lea: structurarea tabelului cu *n* trăsături.

Trăsătura	Citatul	Mijloacele artistice	Modalitatea prin care se realizează portretul
<ul style="list-style-type: none"> taciturn inteligent 	„Era Pintea cel tăcut, Dar la minte priceput. Era Pintea cel voinic.”	<ul style="list-style-type: none"> epitetul „dar” adversativ epitetul 	<ul style="list-style-type: none"> prin prezentarea calităților morale
<ul style="list-style-type: none"> meditează la condiția de asuprit 	„Pintea toate le făcea, Nici o vorbă nu scotea Făr-în gândul lui gândea : «Cine-i slugă la altul Multe rabdă, săracul ; Las’ să rabde, dacă șede, Codru-i mare și nu-l vede!...».”	<ul style="list-style-type: none"> monologul interior 	<ul style="list-style-type: none"> prezentarea comportamentului, a gândurilor
<ul style="list-style-type: none"> conștientizează dramatismul condiției asupritului 	„Pintea meu se necăjește Boii-n brazdă că-i oprește.”	<ul style="list-style-type: none"> verbele sugestive 	<ul style="list-style-type: none"> prezentarea acțiunilor
<ul style="list-style-type: none"> hotărârea de a-și înfrunta stăpânul 	„– Hei, Stupule, stăpân rău, Ascultă ce-ți grăiesc eu : Codriștea de la bici, Vezi, o-mplânt în brazd-aici ; Codriștea de-o-nfrunzi, Eu atunci te-oi mai sluji, Zău atunci, și nici atunci, Pân ce-o face mere dulci, Pân’or da din juguri Muguri.”	<ul style="list-style-type: none"> dialogul, mijloc expresiv de transfigurare a dramatismului 	<ul style="list-style-type: none"> prin intermediul limbajului
<ul style="list-style-type: none"> armonia om-natură 	„Coderiștea o-mplânta, Cătră codru se-ndrepta, Cătră codru cu frunziș, La voinici acoperiș, Cătră codrul drag și verde, Unde urma ți se pierde.”	<ul style="list-style-type: none"> metafora epitetele 	<ul style="list-style-type: none"> prezentarea faptelor

Trăsătura	Citatul	Mijloacele artistice	Modalitatea prin care se realizează portretul
<ul style="list-style-type: none"> vitejie ieșită din comun renumele viteazului 	<p>„...un viteaz nebiruit ...un viteaz afar' din seamă Ține calea la strămtori Și-oprește pe negustori, De-i scapă de gălbiori. El izbânzi tot face nouă Cu ortaci o sută nouă, Și din țară-n țară trece, Cu ostași o sută zece.”</p>	<ul style="list-style-type: none"> epitetul mijloc expresiv de formare a superlativului numărul fatidic repetiția 	<ul style="list-style-type: none"> prin intermediul naratorului prin prezentarea faptelor
<ul style="list-style-type: none"> larga popularitate pizmuit de moarte 	<p>„Mers-a vestea, să se știe Până sus la-mpărâție, Și cei domni, când auzeau, Oaste mare pregăteau, Oaste mare-mpărâtească, Pe Pinteza să-l oblicească Și viața sa să-i sfârșească.”</p>	<ul style="list-style-type: none"> imagini expresive 	<ul style="list-style-type: none"> prin atitudinea altor personaje
<ul style="list-style-type: none"> vitejie ieșită din comun 	<p>„Pinteza mereu c-auzea Că ostași mari s-apropia, Dar el nu se spăimânta. Pușca-n mână că lua, Sabia înc-o scotea În dușmani năvală da Și amar că mi-i culca Și pe loc că-i alunga : Cătane cu sutele Și panduri cu miile. Pinteza mult mai vetejea, Mulți dușmani el mai culca Și nimica nu-i păsa.”</p>	<ul style="list-style-type: none"> verbul, stop-cadru sugestiv D etc 	<ul style="list-style-type: none"> prin prezenta-rea comporta-mentului, a acțiunilor
<ul style="list-style-type: none"> erou vrăjtit 	<p>„-Pinteze, să te dai legat Că de nu, vei fi-mpușcat Cu trei fire de grâu sfânt Și c-un plumbuleț de-argint Subsuoară de-a stânga, C-acolo-i puterea ta ! ”</p>	<ul style="list-style-type: none"> vocativul popular adresarea directă numărul fatidic imaginea artistică simbolul 	<ul style="list-style-type: none"> prin atitudinea altor personaje

Pasul al III-lea : simbolul personajului. Personajul intruchipează spiritualitatea românească.

Pasul al IV-lea : vezi caseta 8 – *Structurarea planului compunerii de caracterizare a personajului*.

Pasul al V-lea : redactarea compunerii.